

greppa näringen

Stora regionala skillnader i fosforbalansen

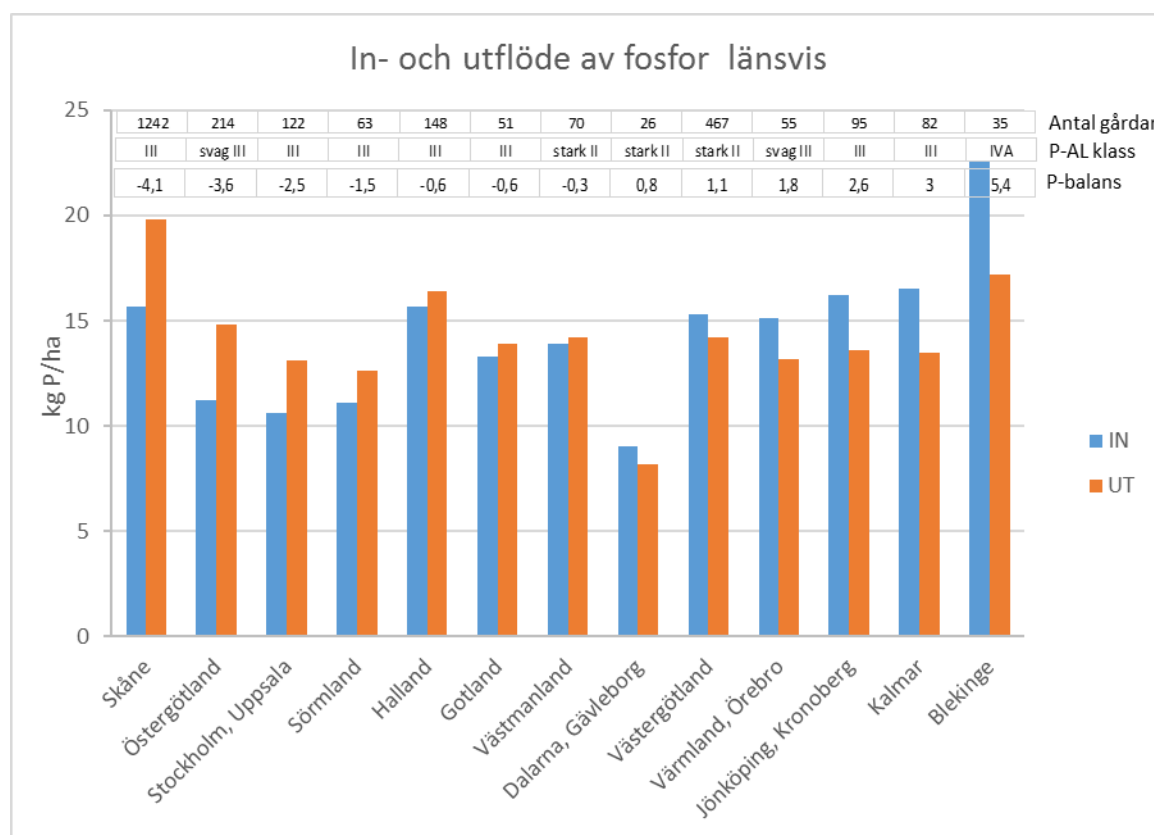

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Stora regionala skillnader i fosforbalansen

Det finns stora regionala skillnader i fosforbalansen som inte kan förklaras med fosforstatus i marken. Grödsammansättning och bördighet verkar vara viktigare.

I Greppa Näringens databas för växtnäringsbalanser finns på konventionella växtodlingsgårdar i genomsnitt ett underskott på drygt 2 kg P/ha men om vi studerar varje län för sig framträder en mer nyanserad bild.

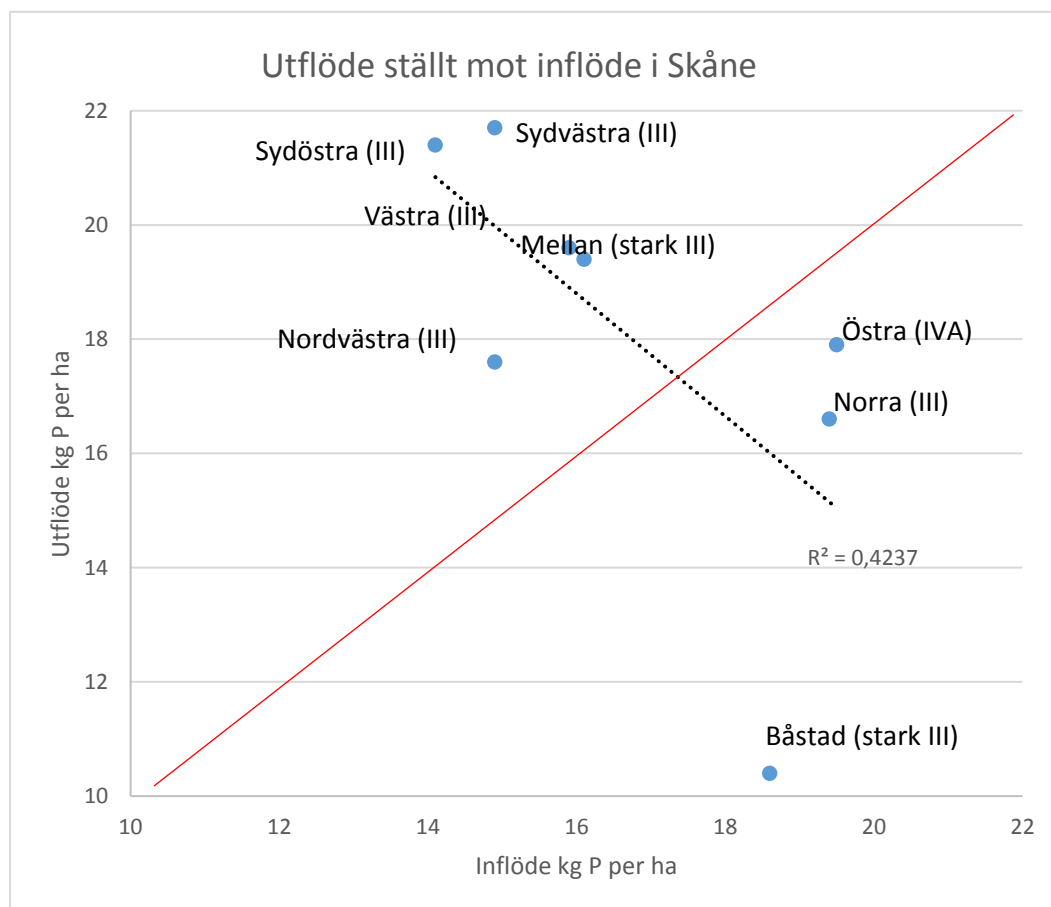

Figur 1. In- och utflöde av fosfor länsvis

Länen är sorterade efter fosforbalansen med störst underskott till vänster och överskott till höger. Det finns ungefär lika många län med underskott som överskott. Underskott i hela materialet beror på att Skåne dominerar i databasen. Cirka 50 procent av balanserna kommer från Skåne som har ett medelunderskott på 4,1 kg P/ha.

Skillnaden i balans kan inte tydligt kopplas till fosfortillståndet i marken. I Blekinges fall är det närmast tvärtom. Varför är det då så stora skillnader? För Blekinges del kan vi notera en stor potatisodling som genererar överskottet men varför är det så stort underskott i Skåne och gäller det allmänt här?

Eftersom det finns många balanser i Skåne är det möjligt att dela upp på olika delar av länet (Figur 2).

Figur 2. Utflöde ställt mot inflöde av fosfor i olika delar i Skåne (P-AL klass inom parentes).

Alla områden över det röda strecket har underskott i balansen och de som ligger under har överskott men observera att det i snitt inte är några stora skillnader i markens fosforstatus.

Några observationer:

- Lite tvärtom mot förväntat antyder trendlinjen att ju högre skörd desto mindre inflöde av fosfor vilket genererar stora skillnader i fosforbalans mellan olika delar av länet.
- I sydvästra och sydöstra regionen som domineras av den baltiska moränen med höga skördar är utflödet högst i Skåne men inflödet förhållandevis lågt vilket genererar en fosforbalansen på i snitt ett underskott av 6-7 kg P/ha. I dessa områden odlas mycket sockerbeter.
- I regionerna västra och mellan finns också ganska mycket sockerbeter men också oljeväxter. Utflödet är lite mindre än i sydvästra och sydöstra regionerna, men inflödet några kilo högre. Ger ett underskott runt 3-4 kg P/ha.

- I nordvästra regionen med ganska stora inslag av styva leror är skördarna lite lägre med samma inflöde som i sydvästra och sydöstra regionerna. Underskott runt 3-4 kg P/ha.
- I östra och norra regionerna finns mycket potatis med stort fosforbehov som gödglas med mycket fosfor samtidigt som skördarna är medelhöga vilket ger ett överskott på 2-3 kg P/ha
- I Båstads kommun med mycket färskpotatis och dessutom en del grönsaker finns ett överskott på i genomsnitt 7,5 kg P/ha. Inflödet är högt men utflödet knappt hälften av sydvästra och sydöstra.

Slutsats: Grödsammansättningen och bördigheten ger större utslag på balansen än markens fosforstatus.

Hans Nilsson

Greppa Näringen

Telefon 040-41 52 86

hans.nilsson@jordbruksverket.se

Foto (omslagsbild): Mårten Svensson